

“Entorno al horizonte” de Juan Cruz-Plaza. Museu d’Art Modern de Tarragona. Del 9 de juliol al 30 d’agost de 2009.

L’artista va batejar la mostra de forma molt explícita: “En torno al horizonte”, allò que es veu quan es mira de lluny. Mentre els títols de les obres apuntaven a les seves preocupacions, “Campospacio”, “Suite italiana”, “Eremitas”, o “28 instantáneas en amarillo”, la relació amb l’espai, amb la cultura italiana clàssica, la vida contemplativa, o les múltiples relacions que es poden establir amb un mateix color.

En una primera aproximació al treball de Juan Cruz-Plaza (Sòria, 1959) el que ens atrau és la voluntat de construir un llenguatge propi. Un laberint de línies rectes i netes, com si fos el plànol dels carrers d’una ciutat molt moderna. O la planta d’un edifici que ha crescut dissenyat per diferents arquitectes que seguien un pla preconcebut que es desenvolupa en llargues sèries. La planimetria en blanc i negre dels projectes, o dels esbossos fets amb grafit, es tradueix en elements físics sòlids a l’hora d’executar les construccions prèviament dissenyades. Aquesta “traducció” introdueix un element nou: el color. Un secret molt ben guardat que desvetlla l’aplicació *google maps* quan cliquem sobre la vista de satèl·lit d’una ciutat. El que abans era gris esdevé instantàniament en color. El que era una idea o un projecte passa a ser real. Potser en la ment de l’enginyer o l’arquitecte els projectes són en blanc i negre, potser quan somiem fem servir una gamma de grisos. La realitat, en canvi, és en color. En el cas de Juan Cruz-Plaza es tracta d’un color brillant, aplicat amb capes progressives que inunden la superfície amb una textura més pròxima a l’estat líquid que al sòlid. Algú més agosarat hauria parlat d’estat sonor en comptes d’estat líquid. Perquè Cruz-Plaza crea amb les seves obres un estat nou, ens presenta el món d’una forma nova i en l’intent de justificar-lo obté resultats suficientment encoratjadors.

Analitzem breument aquests resultats. Primer caldria parlar de la consistència de la sèrie, un element que sempre es d’agrair ja que sovint l’artista poc dotat té tendència a introduir elements contradictoris en el seu treball per tal d’evitar la monotonia o l’avorriment de l’espectador. Són els artistes que pensen que quan l’espectador s’avorreix l’artista està perdut. Per captar la nostra atenció Cruz-Plaza amaga l’arsenal pesat i fa servir el bisturí. Canvis subtils en cada nova peça que ens presenta, conservant cada vegada la mateixa matriu i fent servir sempre el llenguatge que ens ha anat ensenyant. Mantinent sempre un subtil equilibri entre els elements analítics i els purament instintius, entre el cervell i el cor, que sempre projecten la seva ombra sobre tot projecte artístic de llarga durada amb vocació de permanència.

Màrius Domingo